د افغانستان اسلامي امارت

لوړو زده کړو وزارت

شیخ زاید پوهنتون

ژبو او ادبیاتو پوهنځی

پښتو ځانګړې کتلاګ

کال: ۱۴۰۳ هـ.ش

د پښتو خانگي

کتلاگ

بسم الله الرحمن الرحيم

د څانګې آمر پیغام

د نړۍ د زده کړو پرمختللي نظامونه تل پهٔ دې هڅه کې دي چې لهٔ هرو دريو کلونو وروسته خپل زده‌کړييز نظام د ټولنې او خلکو له اړتياوو سره سم نوی او بياکتنه پرې وکړي، چې وکولای شي د نړۍ د چټک پرمختګ لاس ته راوړنې خپلې کړي. نو پهٔ دې توګه د لوړو زده کړو وزارت اړوند پوهنتونونه او اړوندې څانګې د زده کړو هغه مرکزونه دي، چې خپل زده کړه ييز پروګرامونه او نصابونه د ټولنې له اړتياوو سره سم نوي کوي او لهٔ سره بياکتنه ورباندې کوي، تر څو د وخت مارکېټ اړتياوې پوره کړي. پښتو څانګه خپل ټول علمي بهير تاسو ته پهٔ لنډه توګه د دې لپاره درپېژني، تر څو خپلې اړتياوې او اسانتياوې لهٔ وړاندې درک کړئ او مستقيماً خپل هدفونه تعقيب کړئ.

د څانګې لنډه تاريخچه

پښتو څانګه پهٔ (۱۳۸۳ ل.ل) کال کې د افغان پوهنتون خوست پهٔ انتقال سره د ښوونې او روزنې څانګه وه او پهٔ (۱۳۹۰ ل.ل) کال کې ژبو او ادبياتو پوهنځی د شيخ زايد پوهنتون پهٔ چوکاټ کې د لوړو زده کړو وزارت لخوا منظور شو، نو پښتو څانګه لهٔ ښوونې او روزنې پوهنځي څخه ژبو او ادبياتو پوهنځي ته نقل شوه. پښتو څانګې تردې مهاله (۱۸) دورې فارغان ورکړې.

د پښتو ژبې او ادبياتو څانګې پېژندنه

د پښتو ژبې او ادبياتو څانګه د هېواد پهٔ بېلابېلو پوهنتونو کې د ژبو او ادبياتو پوهنځي پهٔ چوکاټ کې لهٔ فعالو تحصيلي څانګو څخه ده، چې موخه يې پهٔ ملي

او نړیواله کچه د مسلکي کادرونو، څېړونکو، ژباړونکو او ادیبانو روزنه او د پښتو ژبې او ادب پیاوړتیا ده.

د پښتو څانګې لرلید او رسالت

الف. لرلید (Vision)

پهٔ ملي او نړیواله کچه د پښتو ژبې او ادبیاتو پیاوړي کول، پهٔ ژبپوهنه او ادبپوهنه کې د متخصصو کادرونو روزل

ب. رسالت Mission

پهٔ ملي او نړیواله کچه متخصصین (ادیبان، څېړونکي، لیکوال او ژباړونکي) به د هېواد پهٔ فرهنګي ډګر کې فعالهٔ ونډه واخلي.

الف: دیدگاه (vision)

در سطح ملی و جهانی پیاده نمودن زبان و ادبیات پشتو و پرورش کادرهای متخصص با زبان‌شناسی و ادب‌شناسی.

ب: رسالت (Mission)

در سطح ملی و جهانی متخصصان (ادیبان، محققان، نویسندگان و مترجمان) در میدان فرهنگ کشور سهم فعال گرفتن.

A. Vision

Strengthening the Pashto language and literature at the national and international level, training specialist staff in linguistics and literature.

B. Mission

National and international experts (writers, researchers, writers, and translators) will take an active role in the cultural field of the country.

رؤية

تعزيز لغة وأدب الباشتو على المستوى الوطني والدولي، وتدريب الموظفين المتخصصين في اللغويات والأدب.

ب. مهمة

سيقوم الخبراء الوطنيون والدوليون (الكتاب والباحثون والكتاب والمترجمون) بدور نشط في المجال الثقافي للبلاد.

د پښتو څانګې ارزښتونه

1. ملي ارزښت: پښتو ژبه د هېواد ملي او رسمي ژبه ده چې وده يې زموږ د ملي يووالي، ملت سازۍ او د ملي ارزښتونو په پياوړتيا کې رغنده رول لري.
2. فرهنګي ارزښت: پښتو څانګه دا خپل مسؤوليت بولي، چې پر افغاني فرهنګ مثبتې زياتونې وکړي.
3. علمي ارزښت: په نړيوال علمي ډګر کې د پښتو ژبې او ادب مطرح کول، په ژبپوهنه او ادبياتو کې د نوښتونو رامنځته کول او علمي اړتياوې پوره کول.
4. ښوونيز ارزښت: د پښتو ژبې او ادب د تدريس لپاره د مسلکي استادانو روزنه.
5. اقتصادي ارزښت: د ملي او نړيوال مارکېټ لپاره د نويو پښتو څېړنو او پنځونو رامنځته کول او د ملي او نړيوالو فرهنګي ادارو لپاره د وړ کسانو روزنه.

د پښتو څانګې موخې

1. د متخصصو کادرونو (څېړونکو، ليکوالو، ژباړنو او ښوونکو) روزنه
2. ټولنې ته د ژبې او ادبياتو په برخه کې د معياري کادرونو وړاندې کول او د علمي څېړنيزو غونډو جوړول.

3. د ژبپوهنې او ادبیاتو په برخه کې د ملي او نړیوالو علمي او فرهنګي مرکزونو او ټولنو سره اړیکې جوړول
4. په ملي او نړیوال سټیج د پښتو ژبې او ادبیاتو مطرح کول.

زده کړه ییزې موخې

- له نړیوالو افکارو، ادبیاتو او د فرهنګي میراثونو له ساتنې سره د محصلانو اشنا کول.
- د ژبپوهنې او ادب پر علم د محصلانو سمبالول او ټولنې ته د ملي شعور ورکول.
- له خپلوانو ژبو سره د پښتو ژبې اړیکې څېړل.
- د پښتو او مهمو نړیوالو ژبو او ادبیاتو له تاریخ، نظریو، سبکونو او کره کتنې سره د محصلانو اشنا کول.

د پښتو څانګې متوقع پایلې

1. مسلکي کارونه: ټولنې ته د پښتو ژبپوهنې او ادبپوهنې د سمبالو کادرونو وړاندې کول.
2. لیکوال: ټولنې ته د مسلکي او ژمنو لیکوالو وړاندې کول.
3. څېړونکي: په فرهنګي او علمي ادارو او مرکزونو کې د مهمو څېړنو وړاندې کول.
4. ژباړن: ملي او نړیوالو ادارو ته د ژباړې لپاره د ژباړونکو وړاندې کول.

د پښتو څانګې ښکېلې خواوې (سټېک هولډران)

پهٔ لنډ ډول لاندې اشخاص او ادارې لهٔ پښتو څانګې سره ښکېلې خواوې ګڼل کېږي:

١. د ژبو او ادبیاتو پوهنځي رهبري
٢. د پښتو څانګې ټول رسمي استادان
٣. د ژبو او ادبیاتو پوهنځي نورې څلور څانګې (دري، اردو، عربي او انګلیسي)
٤. د ژبو او ادبیاتو پوهنځي اداري کارکوونکي
٥. د اطلاعاتو او فرهنګ ریاست
٦. برحال او فارغ محصلان
٧. سیمه ییزې او نړۍوالې رسنۍ (چاپي، غږیزې او تصویري)
٨. د خصوصي سکتور اړوند ادارې او سازمانونه
٩. UNICEF, CARE, IRC, MSF, NRC, WFP,ORCD

د پښتو څانګې استادانو پېژندنه

استاذان							
ګڼه	نوم	تحصیلي درجه	علمي رتبه	رشته	د تقرر نېټه	دنده	تصویر
۱	ظاهرشاه زهیر	ماستر	پوهندوی	پښتو ژبه او ادبیات	۱۳۹۱/۵/۲۳	د څانګې آمر	
۲	میرزاخان نیکزوی	ماستر	پوهنمل	پښتو ژبه او ادبیات	۱۳۸۵/۶/۱۷	استاد	
۳	عبدالصمد روښان	ماستر	پوهنمل	پښتو ژبه او ادبیات	۱۳۸۵/۲/۲۷	استاد	

استاد	استاد	استاد	استاد	استاد
۱۳۸۷ / ۴ / ۱	۱۳۸۹ / ۱ / ۱۹	۱۳۸۹ / ۴ / ۱۹	۱۳۹۱ / ۸ / ۲	۱۳۹۲ / ۲ / ۲۹
پښتو ژبه او ادبیات	پښتو ژبه او ادبیات	پښتو ژبه او ادبیات	پښتو ژبه او ادبیات	پښتو ژبه او ادبیات
پوهنوال	پوهندیو	پوهندوی	پوهنمل	پوهنمل
ماستر	ډاکتر	ماستر	ماستر	ماستر
میاولي شاه میاخېل	سبحان اللهٔ شهاب	محمدقاسم ګربز	مشفق اصولي	فریداللهٔ فرید
۴	۵	۶	۷	۸

ګڼه	نوم	د زده کړو کچه	علمي رتبه	څانګه	نېټه	دنده	انځور
۹	نجیب الله تنیوال	ماستر	پوهنیار	پښتو ژبه او ادبیات	۱۳۹۲ / ۲ / ۲۹	استاد	
۱۰	سید مرجان سروري	ماستر	پوهنمل	پښتو ژبه او ادبیات	۱۳۹۴ / ٦ / ۲۵	استاد	
۱۱	ګل احمد محبت	ماستر	پوهنمل	پښتو ژبه او ادبیات	۱۳۹۷ / ٦ / ٦	استاد	
۱۲	حمدالله وصال	ماستر		پښتو ژبه او ادبیات	۱۴۰۳ / ۴ / ۳	استاد	

بنسټیز او غیربنسټیز امکانات او آسانتیاوې

تعمیر: پښتو څانګه ځانګړی تعمیر نه لري؛ په موجوده دوه پوړیزه ودانۍ کې، په یو اطاق کې ځای پر ځای شوې؛ په دویم منزل کې یوازې څلور درسي خونې په واک کې ورکړل شوې دي، چې د پښتو څانګې محصلان پکې د سهار لخوا درسونه وایي.

د پښتو څانګې کتابتون

پښتو څانګه یو کوچنی کتابتون لري، چې د استادانو او محصلانو لخوا په شخصیلګښت جوړ شوی، چې د کتابونو شمېر تردې مهاله (۴۰۰) ټوکو ته رسېږي. د کتابونو د ثبت او توضیح مسئوول د پښتو څانګې استاد ګل احمد محبت دی او محصلان کولی شي، چې د اړتیا پر مهال ور ته مراجعه وکړي.

د څانګې څلورکلنې تحصیلې دورې کریکولم

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي پښتو څانګې تحصیلي نصاب (Curriculum)

لومړی سمستر — 1st semester

No	Subjects	مضامین	کود نمبر	کریډیټونه	دمضمون ډول
1	Bases of Linguistics	ژبپوهنې بنسټونه (۱)	LL -pa:1-01	۲	اختصاصي
2	History of Literature	پښتو ادب تاریخ (۱)	LL -pa:1-02	۲	اختصاصي
3	Verse Texts	منظوم متون(۱)	LL -pa:1-03	۲	اختصاصي
4	principles of Literature	د ادبپوهنې مبادي	LL -pa:1-04	۲	اساسي
5	Literary Arts	ادبي فنون (۱)	LL -pa:1-05	۲	اساسي
6	Dari Language	دري ژبه	LL -pa:1-06	۲	اساسي

7	English Language	بهرنۍ ژبه	LL -pa:1-07	۲	ټولشموله
8	History of Islamic civilization	د اسلام د تمدن تاریخ	LL -pa:1-08	۱	ټولشموله
9	Islamic Culture (Islamic Culture (Belief System of Islam)	اسلامي ثقافت (اعتقادي نظام)	SL.IC.0172	۲	ټولشموله
10	Islamic Culture (Recitation and Tajweed)	اسلامي ثقافت (تلاوت او تجوید)	SLIC.0172	۱	ټولشموله
11	Computer	کمپیوټر	LL -pa:1-010	۱	عمومي
				19	جمله

2nd semester

دویم سمستر

No	Subjects	مضامین	کود نمبر	کریډیټونه	دمضمون ډول
1	Bases of Linguistics	ژبپوهنې بنسټونه (۲)	LL -pa:2-01	۱	اختصاصي
2	History of Pashto Literature	پښتو ادب تاریخ(۲)	LL -pa:2-02	۲	اختصاصي
3	Texts Prose	منثور متون (۱)	LL -pa:2-011	۲	اختصاصي
4	Phonetics	فونټکس (۱)	LL -pa:2-012	۲	اساسي
5	Arabic Language	عربي ژبه	LL -pa:2-013	۲	اساسي
6	Dari Language	دري ژبه	LL -pa:2-06	۲	اساسي

7	Psychology	روانشناسي	LL -pa:2-014	۱	اساسي
8	English Language	بهرنۍ ژبه	LL -pa:2-07	۲	پوهنځی
9	Modern History	افغانستان معاصر تاريخ	LL -pa:2-015	۱	ولسموله
10	Islamic Culture (Worship System of Islam)	اسلامي ثقافت (د اسلام عبادتي نظام)	SL.IC.0273	۲	پوهنځی
11	Islamic Culture (Biography of Prophet (PBUH)	اسلامي ثقافت (سيرت)	SL.IC.0274	۲	پوهنځی
12	Computer	کمپيوټر	LL -pa:2-010	۱	پوهنځی
				۲۰	جمله

3rd semester دریم سمستر

No	Subjects	مضامین	کود نمبر	کریډیټونه	دمضمون ډول
1	Pashto Grammar	پښتو ګرامر (۱)	LL -pa:3-16	۲	اختصاصي
2	History of Pashto Literature	پښتو ادب تاریخ (۳)	LL -pa:3-02	۲	اختصاصي
3	Texts Verse	منظوم متون (۲)	LL -pa:3-03	۱	اختصاصي
4	Folklore Literature	فولکلوري ادبیات	LL -pa:3-17	۲	اختصاصي
5	Phonetics	فونټکس (۲)	LL -pa:3-12	۲	اساسي
6	Gnosticism Literature	عرفاني ادبیات (۱)	LL -pa:3-18	۲	اساسي

7	Dari Language	دري ژبه	LL -pa:3-06	۲	اساسي
8	Psychology	روانشناسي	LL -pa:3-14	۱	اساسي
9	English Language	بهرنی ژبه	LL -pa:3-07	۲	ټولشموله
10	Islamic Culture (Ethic System of Islam)	اسلامي ثقافت(د اسلام اخلاقي نظام)	SL.IC.0375	۲	ټولشموله
11	Islamic Culture (Social System of Islam)	اسلامي ثقافت (د اسلام ټولنيز نظام)	SL.IC.0376	۲	ټولشموله
				۲۰	جمله

4th semester | **څلورم سمستر**

No	Subjects	مضامین	کود نمبر	کریډیټونه	دمضمون ډول
1	Pashto Grammar	پښتو ګرامر (۲)	LL -pa:4-16	۲	اختصاصي
2	History of Pashto Literature	پښتو ادب تاریخ(۴)	LL -pa:4-02	۲	اختصاصي
3	Prose Texts	منثور متون (۲)	LL -pa:4-11	۲	اختصاصي
4	Translation	ژباړه	LL -pa:4-19	۲	اختصاصي
5	Gnosticism Literature	عرفاني ادبیات (۲)	LL -pa:4-18	۲	اساسي
6	Literary Arts	ادبي فنون (۲)	LL -pa:4-05	۲	اساسي

7	Teaching Methodology	د ژبې د تدریس مېتود	LL -pa:4-20	۱	اساسي
8	Arabic Language	عربي ژبه	LL -pa:4-13	۱	اساسي
9	English Language	بهرنۍ ژبه	LL -pa:4-07	۲	ټولشموله
10	Islamic Culture (Ideological Studies)	اسلامي ثقافت (فکري پوهنه)	SL.IC.0477	۲	ټولشموله
11	Islamic Culture (religions and sects	اسلامي ثقافت (اديان اومذاهب)	SL.IC.0478	۱	ټولشموله
				۱۹	جمله

5th semester

پینځم سمستر

No	Subjects	مضامین	کود نمبر	کریډېټونه	دمضمون ډول
1	Historical Change of Pashto Language	د پښتو ژبې تاریخي تحول	LL -pa:5-21	۲	اختصاصي
2	History of Pashto Literature	پښتو ادب تاریخ (۵)	LL -pa:5-02	۲	اختصاصي
3	Texts Verse	منظوم متون (۳)	LL -pa:5-03	۲	اختصاصي
4	Pashto syntax	پښتو نحوه (۱)	LL -pa:5-22	۲	اختصاصي
5	Writing	لیکوالي (۱)	LL -pa:5-23	۲	اختصاصي

6	Specialized Course	اختصاصي کورس	LL -pa:5-24	۲	اختصاصي
7	Descriptive Linguistics	تشریحي ژبپوهنه (۱)	LL -pa:5-25	۲	اساسي
8	Literary Arts	ادبي فنون (۳)	LL -pa:5-05	۲	اساسي
9	Islamic Culture (Political System of Islam)	اسلامي ثقافت (د اسلام سیاسي نظام)	SL.IC.0579	۲	پوهنتون‌وله
10	Islamic Culture (Administrative System of Islam)	اسلامي ثقافت (د اسلام اداري نظام)	SL.IC.0580	۲	پوهنتون‌وله
				۲۰	جمله

6th semester | شپږم سمستر

No	Subjects	مضامین	کود نمبر	کریډېټونه	دمضمون ډول
1	Recognition of Khushal	خوشحال پېژندنه (۱)	LL -pa:6-26	۲	اختصاصي
2	History of Pashto Literature	پښتو ادب تاریخ (٦)	LL -pa:6-02	۲	اختصاصي
3	Prose Texts	منثور متون(۳)	LL -pa:6-11	۲	اختصاصي
4	Pashto Syntax	پښتو نحوه (۲)	LL -pa:6-22	۲	اختصاصي
5	Writing	لیکوالي (۲)	LL -pa:6-23	۲	اختصاصي

6	Descriptive Linguistics	تشریحي ژبپوهنه (۲)	LL -pa:6-25	۲	اساسي
7	World Literature	نړۍ ادبیات (۱)	LL -pa:6-27	۲	اساسي
8	Literature Theory	ادب تیوري (۱)	LL -pa:6-28	۲	اساسي
9	Islamic Culture (Economic System of Islam)	اسلامي ثقافت (د اسلام اقصادي نظام)	SL.IC.0681	۲	ټولشموله
				۱۸	جمله

7th semester

اووم سمستر

No	Subjects	مضامین	کود نمبر	کریډیټونه	د مضمون ډول
1	Recognition of Khushal	خوشحال پېژندنه (۲)	LL -pa:7-26	۲	اختصاصي
2	History of Pashto Literature	پښتو ادب تاریخ (۷)	LL -pa:7-02	۲	اختصاصي
3	Texts Verse	منظوم متون (۴)	LL -pa:7-03	۲	اختصاصي
4	Lexicology	ويي پوهنه	LL -pa:7-29	۲	اختصاصي
5	Literary Criticism	ادبي کره کتنه	LL -pa:7-30	۲	اختصاصي

6	Historical Linguistics	تاريخي ژبپوهنه (۱)	LL -pa:7-31	۲	اساسي
7	World Literature	نړۍ ادبيات (۲)	LL -pa:7-27	۲	اساسي
8	Literature Theory	ادب تيوري (۲)	LL -pa:7-28	۲	اساسي
9	Dialectology	ګړدود پوهنه	LL -pa:7-32	۲	اساسي
10	Islamic Culture (Quran and Contemporary Sciences)	اسلامي ثقافت (اسلام او معاصر علوم)	SL.IC.0782	۲	ټولشموله
				۲۰	جمله

8th semester | اتم سمستر

No	Subjects	مضامين	كود نمبر	کریډیټونه	د مضمون ډول
1	History of Pashto Literature	پښتو ادب تاريخ (۸)	LL -pa:8-02	۲	اختصاصي
2	Texts Prose	منثور متون (۴)	LL -pa:8-11	۲	اختصاصي
3	Monograph	مونوګراف	LL -pa:8-33	۱۰	اختصاصي
4	Historical Linguistics	تاريخي ژبپوهنه (۲)	LL -pa:8-31	۲	اساسي
5	Literary Arts	ادبي فنون (۴)	LL -pa:8-05	۲	اساسي
6	Islamic Culture (Islamic Civilization)	اسلامي ثقافت (اسلامي تمدن)	SL.IC.0883	۲	پوهنتون ولشموله
7	Protection of Environment	چاپېريال ساتنه		۱	
				۲۱	جمله

د پښتو څانګې کریکولم د یادې څانګې په (۲) پرتوکول ۱۷ / ۲ / ۱۴۰۱ پروتوکول پرېکړې له مخې ترتیب شوی، چې د اسلامي ثقافت د نویو مضمونونو په اضافه کولو سره د پښتو څانګې په (   ) / / / غونډې د دویم ځل لپاره د رایو په یووالي تایید دی.

پوهندوی ظاهرشاه زهیر د پښتو څانګې آمر

د پښتو څانګې کریکولم د ژبو او ادبیاتو پوهنځي نصاب فرعي کمېټې په (   ) / / نېټه غونډه کې د رایو په یووالي تایید دی.

پوهنمل فضل احمد حماد د کمېټې مشر

تاییدوونکی: پوهنمل سید مرجان سروري د ژبو او ادبیاتو پوهنځي رییس

ادبي څپ غونډه

ادبي څپ غونډه، چې د يادي څانګې لخوا په (۱۳۹۸ل.ل) کال کې د محصلانو د عملي زده کړو په موخه رامنځ ته شوه او په (۱۴۰۰ل.ل) کال کې د غونډې مؤثريت ته په کتو او د پوهنځي رييس په غوښتنه د پوهنځي په کچه ترتيب شوه. په دې غونډه کې د ليکچرونو، کره کتنې او مشاعرې برخې شاملې دي او د هر سمېستر په جريان کې يو ځلي ترسره کېږي. تردې مهالهٔ د ادبي څپ غونډې شپږ ځله شوې، چې په دې غونډو کې يوه د پوهنتون په کچه ترسره شوې او نورې ټولې د څانګې او پوهنځي په کچه ترسره شوې دي. ادبي څپ غونډه په خپل جوړښت کې څلور کمېټې لري، چې د غونډې ټولې چارې همدغه کمېټې پرمخ وړي.

۱. د شعر ارزونې کمېټه
۲. د خبر رسونې کمېټه
۳. د نظم کمېټه
۴. د چارو سمون کمېټه

يادونه: د کمېټو لپاره هر کال کسان نوي کېږي، د دې لپاره چې محصلان له عملي کارونو سره بلدتيا پيدا کړي او برحال محصلان نوي مهارتونه او تجربې لاسته راوړي.

Islamic Emarate of Afghanistan

Ministry of Higher Education

Shiekh Zayed University

Language and Literature Faculty

Pashto Department

Catalog

Year: 2025